

Almanya günlerden beri mültecilerle yatıp kalkıyor denilebilir. Haber bültenlerinde, gazetelerde, dergilerde, tartışma programlarında en önemli konu bu. Federal Meclis'teki partilerden medyaya, işveren kuruluşlarından sendikalara kadar kamuoyu oluşmasında önemli rolü bulunan bütün kuruluşların benzer değerlendirmeler yaptığı bir ortam az bulunur. Almanya böyle bir dönemi yaşıyor. Herkes ülkenin mültecilere karşı sorumlu davranması konusunda birleşiyor. Ülke bu yıl 800.000 ile bir milyon arasında mülteci alacak. Bunların yaklaşık yarısını Balkan ülkelerinden gelenler oluşturuyor ve bunların kısa sürede geri gönderilmesi bekleniyor. Suriyeliler için sorun yok, Afganistan'dan gelenler için de büyük oranda böyle bir değerlendirme yapılabilir.

Dünya ihracat şampiyonu, Avrupa Birliği'nin belirleyici gücü, dünyanın iki numaralı emperyalist ülkesi önemli bir değişim yaşıyor. Bir ülkeye bir yılda yarım milyon yabancıнын gelmesi önemlidir ve bu konuda Almanya bilinçli bir politika izliyor.

Bu konuda daha önce yazmış olduğum için gelişmenin başka bir yönüne, Almanya'daki Türkiye devrimci hareketinin şaşkınlığına ve duyarsızlığına değinmek istiyorum.

Şaşkınlığı bir oranda anlama gerekir: yıllardan beri ırkçılıkla suçlanan Hristiyan Demokrat Partiler (CDU/CSU) mültecilerin kabulü konusunda başı çeken partiler. CSU her zaman olduğu gibi biraz parazit yapsa da sonuçta Bavyera Eyalet Hükümeti mültecilere karşı Macaristan gibi davranmıyor.

Almanya'da ırkçılık yok mu, var. Mülteci yurtlarına karşı saldırılar az da olsa sürmüyor mu, sürüyor. Ne ki, bunlar yan olaylar durumundadır. Almanya'da ırkçılığın kaleleri sayılabilecek Dresden ve Rostock gibi kentlerde bile mültecilere yardım eden vatandaş insiyatiflerinin etkinliği sayı olarak ırkçıları fazlasıyla geride bırakmış durumdadır. Yıllardır ırkçılıkla suçlanan CDU'ya böyle diyebilmek artık oldukça zor...

Bu gelişme, olayları izleyenler için yeni değildir. Türk kökenli ilk eyalet bakanı Aşağı Saksonya'da CDU hükümetinde yer almıştı. Hristiyan Demokrat partiler çok sayıda Türkiye

kökenli Almanya vatandaşına aday listelerinde yer veriyorlar.

Dikkat çekici olan, çok sayıda göçmen derneğinin mülteciler konusundaki duyarsızlığıdır. Bildiri yayınlatabilirler ama bunun herhangi bir etkisinin bulunmadığı biliniyor. Mültecilerle dayanışma yürüten vatandaş insiyatiflerine katılanlar mutlaka vardır ama oldukça az görünüyor.

Benzeri bir hareketsizliği Avrupa Sürgünler Meclisi'nde de gözlemlemek mümkün. Bazı arkadaşlar bunu haklı olarak eleştiriyorlar. Ne ki, eleştiri ancak hareketsizlik ve ilgisizliğin nedenlerine inilirse asıl anlamını kazanır. Ek olarak, ne yapılması öneriliyorsa, bu da ortaya konulmalıdır.

Almanya'daki –ve bütün Avrupa ülkelerindeki- Türkiyeli devrimci örgütlerin, kendisini “göçmen derneği” olarak adlandıran yapıların Türkiye'de bağlı olunan yapıya bakarak politika yaptığı yıllardan beri biliniyor. Bu durumda, Türkiye'de en az üç yıldan beri yoğun olarak varolan mülteci sorunu konusunda neredeyse hiçbir şey yapmayan devrimci hareketin durumu ortadayken, Almanya için yeni olan aynı sorun konusunda buradakilerden yoğun aktivite beklemek haksızlık olur.

Suriye'de iç savaş olarak başlayan savaş başlayalı 4,5 yıl oldu. En az üç yıldır Türkiye'de sayıları sürekli artan Suriyeli mülteciler bulunuyor. Şu anki sayıları 2,5 milyon civarındaymış. Bunların büyük bölümü kamplarda kalmıyor ya parasıyla kiralık yer buluyor ya da sokakta yaşıyor. Avrupa ülkelerine gelen Suriyeli mültecilerin tamamına yakını Ege denizini insan kaçakçıları vasıtasıyla geçip Yunanistan üzerinden Makedonya-Macaristan-Avusturya üzerinden Almanya'ya geliyor. Bir bölümü Kuzey ülkelerine gidiyor, bir bölümü Fransa, Belçika ve Hollanda'ya...

Denizi geçerken ölümler de gerçekleşiyor. Son olarak Aylan Kurdi, annesi ve kardeşinin başına geldiği gibi...

Yunanistan üzerinden diğer Avrupa ülkelerine geçmeye çalışanlar belirli miktarda parası olanlardır. Ege sahillerinden Kos ya da Midilli'ye geçmek için kişi başına 1000-2000 Dolar ödenmesi gerekiyor. Son günlerde Edirne'ye yürüyüp buradan kara yoluyla Bulgaristan ya da Yunanistan'a geçmek isteyenlerin gerekçesi de bu yöndedir: paramız yok, deniz yolculuğu da çok tehlikeli, bu nedenle yürüyerek gitmek istiyoruz...

Başbakan Davutoğlu sınıra yürüyen mültecilerin temsilcileriyle görüştüktan sonra Avrupa ülkelerine bu insanları kabul etmesi için mektup yazma sözü verdi. Bu söz bile “size bu ülkede hayat yok” demenin başka türlüüdür.

Suriyeliler ülkede en ucuz işlerde çalışıyorlar. Pahalı ev kirasından en ucuz işgücüne kadar imkanı olan herkes mültecilerden yararlanıyor. Benzeri bir durum Suriyeli kadınların girdiği fuhuş sektöründe de görülüyor.

Devrimci hareketin günlük bir sorun durumuna gelmiş bu insanlarla ilgilendiği söylenebilir mi? Hayır! Ya da şöyle diyelim: Syriza üzerine yapılan değerlendirmeler en az üç yıldır ülkeye artan oranda gelen Suriyeli mültecilerle ilgili olarak yapılanlardan çok daha fazladır.

Ülkede doğru dürüst iltica yasası bile bulunmadığının bilindiğini sanmıyorum. Eskiden kalma bir yasaya göre, Avrupa ülkelerinden gelenlere iltica hakkı verilebiliyor, Ortadoğu gibi başka bölgelerden gelenlere ise verilmiyor.

Nazi Almanyası döneminde çok sayıda Alman öğretim üyesi başka ülkelere gitmek zorunda kalmış, bunların bir bölümü de zamanın Türkiyesine gelmişti. Türkiye üniversitelerinde yaşanan gelişme bu insanların çabasıyla gerçekleşti. İltica yasası da o dönemden kalmadır.

2013 yılında bu yasaya eklenen yönetmelikle başka ülkelere gelen mülteciler “geçici koruma” statüsüne kavuşmaktadır. Konumları hem geçicidir hem de “koruma” ile sınırlıdır. Suriyeli mülteciler ülkede “konuk” durumundalar, mülteci olarak resmi statü kazanamıyorlar. Bu insanların bir bölümü iş bulursa beş yıl sonra AKP tarafından vatandaş yapılacak, bir bölümü Avrupa’ya geçecek, kalan büyük çoğunluk da öyle yaşayacak...

Suriyeli mülteciler bu nedenle Türkiye’den gitmek istiyorlar. Burada sadece “koruma” kapsamında çok kısıtlı hakları bulunuyor, iltica edemiyorlar. Ne kadar olduğunu bilmiyoruz ama bu insanların küçük olmayan bir bölümü kayıtsız durumda. Günün birinde Avrupa ülkelerine gitmeyi başarırlarsa, bir dönem Türkiye’de bulundukları ortaya çıksın istemiyorlar. Avrupa’daki iltica yasalarına göre, “güvenli ülke”den gelenin başvurusu kabul edilmiyor veya başvuru işlemlerinde sıkıntı yaşanıyor ve Türkiye de bu statüde sayılıyor. Kayıt etmemek Türkiye’nin de

işine geliyor çünkü böylece resmi sorumluluğu azalıyor. Kişi kayıtlı değilse, yoktur.

Suriyelilerin dönebilecekleri bir ülke de bulunmuyor. Suriye yıkılmış durumda ve bu savaş daha sürecektir. Onların Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli mültecilerden önemli farklılıklarından birisi de burada yatıyor: Suriyeli mültecilerin dönebilecekleri bir ülke bulunmuyor. Büyük çoğunluk için durum böyledir. Yine çok sayıda Suriyeli mülteciyi almış olan Ürdün ve Lübnan'da bulunanlar için dönme ihtimali biraz daha fazladır, Türkiye'dekiler için ise ihtimal oldukça azdır. Avrupa'dakiler için hiç yoktur denilebilir.

Bu insanlar önümüzdeki yıllarda ülkeleriyle bağlarını sürdürecekler ama bu bizimkinden farklı olacaktır.

Soruyu tekrar soralım: Türkiye devrimci hareketinin neredeyse üç yıldır ilgilenmediği Suriyeli mültecilerle Avrupa ülkelerinde onun uzantısı durumunda bulunanlar neden ilgilensin?

Avrupa ülkelerinde politika 35 yıldır Türkiye'ye bakılarak yapılıyor. Bu durumda oradaki bir şey yapmıyorsa, buradaki neden yapsın?

Orada –nihayet- Suriyeli mülteciler konusuna yönelik ilgi başladı. Bu ilgide en az üç yıldır herkesin gözünün önünde sayıları gittikçe artan mülteciler belirleyici olmadı; Almanya'nın politikası belirleyici oldu. Büyük mülteci göçü, farklı ülkelerdeki farklı tutumlar, konunun Avrupa ülkelerinin gündeminde ilk sırada olması ve Almanya'nın tutumu bizde de konuya ilgi uyandırdı.

Üç yıldır sayıları gittikçe artan, basında haber olan, bazı yerlerden kovulan, sokakta yaşayan, dilenen Suriyeli mültecilere yönelik ilgi Mülteci-Der gibi kuruluşları aşarak daha genel bir özellik kazandı.

Siyasi gerçekleri açıklamanın gereğinden çok söz ederiz ama Suriyeli mültecilerle ilgili olarak bu konu hiç gündeme gelmedi. AKP hükümeti iki milyondan fazla Suriyeli mülteci aldıklarını sürekli tekrarlayarak Avrupa Birliği ülkelerini eleştiriyor. AKP'nin Suriyelileri sınırdan içeriye almaktan başka şey yapmadığını, ülkede uygulanan bir iltica yasası bulunmadığını, mültecilere çok az sosyal destek verildiğini açıklamak gerekir. Bunu açıklayabilmek için ise, konuyu bilmek

gerekiyor.

Bu ÷lkede uygulanabilir bir iltica yasası bulunmadığını kaç kişi biliyor?

Türkiye yabancıların çok olduğu bir ÷lkedir. Suriyeliler, Iraklılar, Afganlar, değışik Afrika ÷lkelerinden gelenler ve daha sayılabilir... Ve bu ÷lkede korkunç bir Yabancılar Yasası bulunduğunu kaç kişi biliyor?

Sonuca gelirsek...

Biz ne yapabiliirdik ve halen ne yapabiliriz?

İlk olarak; AKP'nin "2,5 milyon m÷lteci aldık" söyleminin gerçek içeriği açıklanabilir. Suriyeli m÷ltecinin Türkiye'deki durumuyla Almanya'daki durumu birbirinden farklıdır. Bu durum bütün ÷lkelerden gelen m÷lteceler için geçerlidir.

İkinci olarak; Almanya'daki Türkiyeli devrimciler Türkiye'dekiler karşısındaki ezikliklerinden kurtulmalıdır. Biliyorum, bunu söylemek kolay, yapmak zordur. Bunu yapmak ancak üreterek mümkündür. M÷lteceler konusunda Almanya'daki Türkiyeli devrimcilerin –ne kadar eksik de olsa- Türkiye'dekilere aktarabilecekleri deneyimleri bulunuyor. Suriyeli m÷lteceler Türkiye'de artan oranda önem kazanacaktır. 2,5 milyon insan hiç de az bir sayı değildir ve bu sayı gittikçe artmaktadır. Yabancıların artan oranda emek gücüne katıldıkları bir ÷lkede Yabancılar Yasası'nı bilmemek, Afganistan'dan ve diğer ÷lkelerden gelenlerle birlikte üç milyondan fazla m÷ltecinin bulunduğu bir ÷lkede uygulanabilir bir iltica yasası bulunmadığını bilmemek önemli eksikliktir.

Bu konulara önemle dikkat çekebiliriz.

Üçüncü olarak; bu konularla ilgili daha iyi yayın yapabilirsek, Almanya'daki Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimcilerin dikkatini de konuya çekebiliriz.

Son olarak; Almanya'da mülteciler konusunda yıllardan beri faaliyet gösteren Pro Asyl gibi kuruluşlar bulunuyor. Mültecilerin Almanya için nasıl bir kazanç kaynağı olduğunu, metruk yapıların sahipleri tarafından devlete nasıl yüksek fiyatla mültecilerin barınması için kiraya verildiğini geçenlerde "mülteci ekonomisi" başlığıyla basına açıkladılar.

Almanya'da iltica yasası değişiyor. Yeni yasaya göre sınırdışıları kolaylaştırılacak ve başvurusu incelenme aşamasında bulunan ilticacılara sağlanan para desteği, aynı yardıma dönüştürülecek yani mal olarak karşılanacak... Böylece gıda ve giyim sektöründe depoların boşalacağı, stokların azalacağı söylenebilir. Bu önlem aynı zamanda ekonomik işleyişin hızlanması için hükümet tarafından atılan önemli bir adımdır. Devlet olanaklarını devreye sokarak ekonomide ek istihdam ve canlanma yaratmak Keynesçi politikanın önemli bir kuralıdır. Neo liberal ve Keynesçiliğe karşı olmaları gerektiğinde bu politikayı gündeme sokmalarını engellemiyor.

Almanya mültecilerden kazanıyor, bugün verdiğini en fazla on yıl içinde ekonomisini daha da geliştirerek, teknik eleman açığını kapatarak ve bütün bunları insanlık adına yaparak fazlasıyla geri alacaktır.

ASM, Pro Asyl ile resmi düzeyde ilişki kurmalıdır. Basında sürekli yer alan mültecilerle ilgili gelişmeler aksatmaksızın izlenmelidir.

Avrupa'nın en önemli ülkesi Almanya'da halen en önemli gündem maddesi olan mülteciler ASM'nin bir türlü gelişemeyen faaliyeti için önemli bir fırsattır, önemli bir şanstır.

Bunu kullanabilmek gerekir ve zaman da geçmiş değildir...